

KRATKE VIJESTI

**"ZANEMARENA BAŠTINA –
PROSTORNE STRUKTURE SELA U
HRVATSKOJ"**

U srijedu 10. listopada 2018. u Dubrovniku predstavljena je knjiga dr. sc. Jasenke Kranjčević "Zanemarena baština – prostorne strukture sela u Hrvatskoj". Potom je autorica održala predavanje pod naslovom "Hrvatska obala na Jadranskoj izložbi u Beču 1913."

Organizatori predstavljanja bili su Umjetnička galerija Dubrovnik, Austrijski kulturni forum Zagreb, Hrvatsko-austrijsko društvo Dubrovnik, Društvo arhitekata Dubrovnik, Hrvatska komora arhitekata – Područni odbor Dubrovnik te Institut za turizam.

Tema knjige "Zanemarena baština – prostorne strukture sela u Hrvatskoj" vezana je uz EU-ovu godinu kulturne baštine, a iz knjige je vidljivo to da je Austro-Ugraska Monarhija, među ostalim, vodila brigu o baštini i da ju je stvarala. Prema tome, seoski prostor Hrvatske dio je europske kulturne baštine i ukazuje na višeslojnost identiteta. Knjiga pruža uvid u planiranje/regulaciju 230 seoskih naselja na prostoru cijele Hrvatske. Mnogobrojni arhitekti, vojni inženjeri i graditelji bili su uključeni u regulaciju sela, što ruši predrasudu da su sela nastajala isključivo spontano. U knjizi detaljnije se opisuje 30 regulacijskih planova sela na prostora Hrvatske s težištem na Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

U sklopu predavanja "Hrvatska obala na Jadranskoj izložbi u Beču 1913. – urbanističko-arhitektonski i turistički osvrt" dan je uvid u to kako je organizirana prva tematska izložba o hrvatskome Jadranu, i to od izrade regulacijskog plana preko gradnje izložbenog prostora do promidžbe i izrade suvenira. Prva velika izložba o hrvatskome Jadranu održana je u Beču 1913., trajala je pet mjeseci, a zabilježeno je više od dva milijuna posjetitelja.

Predavačica dr. sc. Jasenka Kranjčević, dipl. ing. arh., znanstvena je savjetnica u Institutu za turizam u Zagrebu. Njezin su znanstveni interes turistička arhitektura, povijest turističke arhitekture, povijest prostornog planiranja te osvrt na budućnost. Autorica je i izložbe o prostornome planiranju seoskih naselja u Hrvatskoj, uloži čeških arhitekata u razvoju turističke arhitekture na hrvatskoj obali te o ne-realiziranim hotelima na Jadranu. Izložbe su bile postavljene u Hrvatskoj, Sloveniji i Češkoj. ■

**3D SKENIRANJE I FOTOGRAMetriJA
ORLANDOVA STUPA**

Orlandov stup jest najstarija sačuvana javna skulptura u Dubrovniku. Dugo je bio i jedini svjetovni spomenik posvećen nekoj ličnosti u tome gradu. Takav je stup karakterističan za Njemačku, a izvan nje postoje samo četiri takva spomenika, uključujući dubrovački. Izrađen je od kamena i prikazuje srednjovjekovnog viteza s mačem ispruženim prema gore. Oluja je srušila Orlandov stup 6. siječnja 1825. te je smješten u Knežev dvor. Tada su Dubrovnikom vladali Austrijanci koji su odugovlačili s njegovim popravkom pa je obnovljen tek 50 godina poslije. Na trg je vraćen tek 1878. i tada je okrenut prema sjevernoj strani. Budući da se na visokome jarbolu na Orlandovu stupu često vijori zastava u koji udara vjetar, konstantno se pojavljuju pukotine. Na Orlandovu su stupu pukotine sve veće, a propada i kameno postolje. Međutim, iako većina smatra kako treba izraditi repliku, a original skloniti s mjesta na kojemu na nje ga utječu atmosferske prilike, ne slažu se baš svi s tom idejom. Ne samo da ga često oštećuju prirodne nepogode, već i ljudi. Neodgovorni pojedinci znali su mu iskriviti mač pa onaj koji se sada nalazi na stupu nije originalni, već replika. U slučaju da vandali oskrvnu spomenik u rezervi

je uvijek jedan zamjenski kako bi mogao biti zamijenjen isti dan.

Zajednica Tehničke kulture Grada Dubrovnika i Sveučilište u Dubrovniku u suradnji s Građevinskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci provode program edukacije 3D skeniranja u vanjskim uvjetima. U sklopu tog programa 4. i 5. listopada 2018. bilo je organizirano snimanje Orlandova stupa metodom 3D skeniranja i fotogrametrije. Potom će biti organizirana edukacija o obradi snimljenih materijala te priprema modela za 3D ispis. ■

**KONFERENCIJA O KRAJOBRAZIMA
U ZAGREBU**

Konferencija "Integralni pristup zaštiti, planiranju i upravljanju krajobrazima" bit će održana na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 20. listopada 2018. Organizatori konferencije su Vijeće Europe – Konvencija o europskim krajobrazima, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja te Hrvatski zavod za prostorni razvoj u suradnji s Ministarstvom kulture, Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Bit će održana u povodu obilježavanja Međunarodnog dana krajobraza i jedno je u nizu događanja koje će obilježiti predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europe. Tijekom konferencije hrvatski i inozemni stručnjaci dat će pregled resornih politika koje u svom djelokruhu provode neke od ciljeva Konvencije o europskim krajobrazima te visokoškolskih ustanova koje obrazuju krajobrazne stručnjake, a bit će prezentirani i konkretni projekti vezani uz pojedine krajobrazne teme. ■

**MOGUĆA ODGODA IZGRADNJE
TUNELA KARAVANKE 2**

Za izgradnju druge tunelske cijevi Karavanke slovenski je DARS za izvođača

KRATKE VIJESTI

radova izabrao tursko poduzeće *Cengiz Insaat Sanayi Ve Ticare*. Turski je izvođač s ponudom od 89,3 milijuna eura, bez PDV-a, bio najjeftiniji među devet ponuđača, a zanimljivo je to da je vrijednost projekta koji uključuje izgradnju tunela i uređenje potrebnog dijela autoceste procijenjena na 151,6 milijuna eura, od čega se 121,5 milijuna odnosi na građevinske radove. Nova tunelska cijev na slovenskoj strani bit će duga 3546 m, a dio autoceste 620 m. Za izgradnju će biti potrebno pet godina. Međutim, početak gradnje na tome najprometnijem graničnom prijelazu između Slovenije i Austrije možda će kasniti zbog revizijskih zahtjeva koje su uputile tri tvrtke, navodno tvrdeći da je tursko poduzeće na natječaju prošlo zbog dampinške cijene koja je za oko 15 milijuna eura niža od njihove.

Reviziju natječajne dokumentacije zatražili su slovenski *Kolektor CGP*, bosansko-hercegovački *Euro-Asfalt*, koji je već izveo veće radove na slovenskim cestama, te *Gorenjska gradbena družba* (GGD). *Asfinag*, koji upravlja cestama u Austriji, je za izgradnju svojih devet kilometara tunela sklopio ugovor s austrijskim poduzećem *Swietelsky*, no i izgradnja tog dijela mogla bi biti odgođena dok se ne riješi situacija na slovenskoj strani. Dobitnik natječaja *Cengiz Insaat Sanayi Ve Ticare*, kojem bi to bio prvi veliki posao u Sloveniji, odbacuje optužbe te tvrdi da će radovi biti izvedeni u skladu sa slovenskim i europskim zakonima. Tunel Karavanke dug je 7864 m i otvoren je 1991. Slovenija i Austrija zajednički su odlučile ući u tu investiciju kako bi se smanjio broj nesreća i rasteretila opterećenost postojeće tunelske cijevi. ■

OTVORENE PONUDE ZA IZRADU DOKUMENTACIJE PRUGE NA DIONICI OŠTARIJE – ŠKRLJEVO

U sjedištu HŽ Infrastrukture d.o.o. održano je javno otvaranje ponuda za izradu

studijske dokumentacije za modernizaciju željezničke pruge na dionici Oštarije – Škrljevo. Ta je dionica sastavni dio željezničke pruge za međunarodni prijevoz M202 Zagreb Glavni kolodvor – Rijeka na koridoru RH2 te ujedno dio dionice Rijeka – Zagreb – Budimpešta na Mediteranskome koridoru. Navedena studijska dokumentacija dio je tehničke dokumentacije za čiju je izradu osigurano sufinanciranje sredstvima fondova Europske unije.

HŽ Infrastruktura je 27. listopada 2017. potpisala Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava INEA/CEF/TRAN/M2016/1366913 u sklopu Instrumenta za povezivanje Europe – Sektor promet (*Connecting Europe Facility* – CEF) s Izvršnom agencijom za inovacije i mreže (*Innovation and Networks Executive Agency* – INEA). Sporazumom je odobren maksimalan iznos od 5,95 milijuna eura, što iznosi 85 posto odobrenog iznosa sufinanciranja. Procijenjena vrijednost aktivnosti iz Sporazuma iznosi ukupno sedam milijuna eura. Preostalih 15 posto maksimalnog iznosa (1,05 milijuna eura) sufinancirat će se vlastitim sredstvima.

Na natječaj za izradu studijske dokumentacije pristiglo je sedam ponuda domaćih i inozemnih gospodarskih subjekata. Slijedi postupak evaluacije, a detaljnije informacije s otvaranja ponuda dostupne su u Elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN), gdje je objavljen zapisnik s javnog otvaranja ponuda. ■

MEĐUNARODNI PROJEKT ZA SMANJENJE RIZIKA OD POPLAVA NA SLIVU RIJEKE SUTLE

Partneri iz Slovenije i Hrvatske, Direkcija za vode Republike Slovenije kao vodeći partner i *Hrvatske vode* kao partner projekta, u sljedećim će mjesecima provoditi aktivnosti na projektu Frisco 2.1 – "Mo-

dernizacija i nadgradnja brane Vonarje". Riječ je o nastavku nestrukturiranih mjera i aktivnosti provedenih kroz projekt Frisco 1, pri čemu projekt Frisco 2.1 predstavlja strukturnu mjeru za smanjenje rizika od poplava na slivu rijeke Sutle.

Projekt je javno predstavljen 12. rujna 2018. u općini Podčetrtek, u Sloveniji. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.678.525 eura, od čega 85 posto sufinancira Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu programa europske prekogranične suradnje INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020., dok se 15 posto sufinancira iz vlastitih sredstava projektnih partnera. Vrijednost dijela projekta koji je u nadležnosti *Hrvatskih voda* iznosi 1.128.804 eura, od čega se na radove odnosi 1.032.179 eura.

Brana Vonarje na pograničnoj rijeci Sutli je krajem 70-ih godina prošlog stoljeća izgrađena kao dio višenamjenske akumulacije čiji je primarni cilj bio zadržavanje vodnog vala u Sutlanskome jezeru te osiguranje vode za opskrbu pitkom vodom i navodnjavanje. Danas brana Vonarje s prostorom Sutlanskog jezera djeluje kao retencija za zadržavanje visokovodnih valova rijeke Sutle.

Projektom je predviđena obnova konstruktivnih elemenata brane, zamjena dotrajale hidromehaničke opreme i opreme za manipulaciju zapornicama, zamjena i dogradnja električnih instalacija i elektroopreme, ugradnja opreme za automatizaciju upravljanja zapornicama i daljinski nadzor upravljanja zapornicama te ugradnja opreme za praćenje stanja brane.

Po završetku projekta bit će zajamčena veća sigurnost i funkcionalnost retencije Sutlansko jezero te će biti unaprijeđeno upravljanje radom brane Vonarje. Cilj svih tih aktivnosti jest smanjenje rizika od poplava na području nizvodno od brane. ■